

Bek, H. ve Şen, B. (2018). İlköğretim Okullarında Görev Yapan Öğretmenlerin Rehberlik Görevleri İle İlgili Tutumlarının İncelenmesi. *Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 18(1), 95-106.

Geliş Tarihi: 21/09/2017

Kabul Tarihi: 29/12/2017

İLKÖĞRETİM OKULLARINDA GÖREV YAPAN ÖĞRETMENLERİN REHBERLİK GÖREVLERİ İLE İLGİLİ TUTUMLARININ İNCELENMESİ

Hafız BEK*
Buket ŞEN**

ÖZET

Bu araştırmanın amacı, ilköğretim okullarında görev yapan sınıf öğretmenlerinin rehberlik görevleri ile ilgili tutumlarının incelenmesidir. Bu amaç doğrultusunda ilköğretim okullarında görev yapan sınıf rehber öğretmenlerinin, sosyo-demografik özelliklerine göre rehberlik görevlerini yerine getirme durumlarındaki davranış ve tutumlarında bir farklılaşmanın olup olmadığı incelenmiştir. Araştırmada, tarama modeli kullanılmıştır. Araştırmanın evrenini Uşak ilinin Merkez ilçesinde ilköğretim okullarında görev yapan öğretmenler, örneklemini ise bu okullarda görev yapan 112 sınıf öğretmeni oluşturmaktadır. Verilerinin analizinde betimsel istatistikler, bağımsız t testleri ile tek yönlü varyans analizi teknikleri kullanılmıştır. Elde edilen sonuçlara göre sınıf öğretmenlerinin tutumlarının cinsiyet, görev süreleri ve eğitim düzeyleri değişkenlerinin tutumlarında farklılık oluşturmadığı görülmektedir. Sınıf öğretmenlerinin çalıştıkları ilköğretim okullarında psikolojik danışmanın mevcut olma durumuna göre tutumları ise anlamlı olarak farklılaşmaktadır. Yine araştırmaya göre, sınıf öğretmenlerinin rehberlik ile hizmet içi eğitim alma sayılarına göre rehberlik hizmetlerine göre tutumlarının farklılaştığı anlaşılmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Rehberlik, ilköğretim, ilköğretim rehber öğretmeni

INVESTIGATION OF ATTITUDES OF PRIMARY SCHOOL TEACHERS WORKING IN ELEMENTARY SCHOOLS ON THEIR GUIDANCE TASKS

ABSTRACT

The purpose of this research is to examine the attitudes of primary school teachers working in elementary schools regarding their guidance duties. For this purpose, it has been examined whether there is a difference in the attitudes and attitudes of the class counselors working in primary schools in situations where they perform guiding tasks according to socio-demographic characteristics. In the study, a screening model was used. The universe of the research is composed of teachers working in primary schools in the central province of Uşak and the sample is 112 primary school teachers working in these schools. Descriptive statistics, independent t tests and one way ANOVA were used in the analysis of the data. There was a significant difference in the point analysis according to the presence of the guidance teacher in the primary schools in which the primary school teachers worked. In addition, there was a significant difference when the results of the analysis were compared according to the number of times in-service training of primary teachers about guidance.

Key Words: Guidance, primary teacher, primary guidance teacher.

* Uşak Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Eğitim Bilimleri Bölümü, Psikolojik Danışmanlık ve Rehberlik Ana Bilim Dalı, hafiz.bek@usak.edu.tr

** Uşak Üniversitesi, Temel Eğitim Bölümü, Okul Öncesi Öğretmenliği Ana Bilim Dalı, buket.sen@usak.edu.tr

1.GİRİŞ

Toplumsal kurumlar yeni gelişmelere karşı kimlik yenilerken, bu kurumların temel yapı taşı olan bireyler de değişime uğramışlardır. Endüstrileşmeyle meslekler çeşitlenmiş ve özelleşmiş insan ilişkileri daha karmaşık hale gelmiştir. Bu durum sonucunda; teknik anlamda üretimde işi en iyi şekilde yapabilecek, sosyal anlamda ise en kolay şekilde uyum sağlayacak insan gücüne ihtiyaç duyulmaya başlanmıştır. Söz konusu bu gelişmeler örgün eğitim kurumları ve müfredat programlarının yeniden değerlendirilmesi zorunluluğunu da beraberinde getirmiştir (Gündüz, 2013). Çağlardır devam edegelen eğitim ve eğitim kurumlarının amaçlarının başında nitelikli insan yetiştirme geldiği herkesçe bilinen bir gerçektir. Eğitim kurumlarının bu amaçlarına ulaşmada diğer faktörlerle beraber nitelikli bir kadroya sahip olmaları ve bu hususta gereken hassasiyeti göstermeleri ayrı önem arz etmektedir. Eğitim kurumlarında öğrencilerin verilecek hizmetlerden azami düzeyde yarar sağlayabilmeleri için gerekli ortamı sağlamak ve varsa engelleri kaldırmak amacıyla öğrenci kişilik hizmetleri en iyi şekilde yürütülmelidir. Daha çok öğrencinin kişilik gelişimi ile ilgilenen hizmet alanı olarak rehberlik hizmetleri de öğrenci kişilik hizmetleri kapsamında verilmektedir (Kuzgun, 2003). Bu anlamda rehberlik alanında yapılan çalışmaların, öğretmenlerin, öğrencilerin duyguları, düşünceleri, davranışları ve akademik başarılarında üzerinde önemli etkilerinin olduğu yapılan araştırmalarla ortaya çıkarılmıştır Bunun yanında öğretmenlerin kişilik özelliklerinin öğrencilerin da önemli bir etken olduğunu ortaya koymuştur (Cochran-Smith & Fries, 2005; Spilt, Koomen, & Thijs, 2011; Tsouloupas vd., 2010).

Günümüzde üzerinde sıkça durulan birey merkezli eğitimin odağında hiç kuşkusuz rehberlik görülmektedir. Rehberlik kavram olarak bakıldığında; İngilizce olarak "guidance", Türkçe olarak "kılavuzluk" kelimesi ile ifade edilmektedir. Rehberliği, literatürel çerçevede ve bilimsel bir zeminde ele aldığında, kavramın birey veya bireyler için belirli bir işi belirli bir beceri ile yapmak anlamından çok, bireyi tanımak, onu kendisine tanıtmak ve genel olarak onun büyümesine, gelişmesine sistematik olarak yardım etmek anlamını içermektedir (Gündüz, 2013). Rehberlik, bireyin kendini tanıması ve anlaması, problemlerini çözmesi, gerçekçi kararlar alması, kapasitelerini geliştirmesi, çevresine dengeli ve sağlıklı bir şekilde uyum sağlaması ve böylece kendini gerçekleştirmesi için bu alanda yetişmiş uzman kişilerce bireye yapılan sistemli, bilimsel ve profesyonel bir yardım süreci olarak da tanımlanabilmektedir (Kepçeoğlu, 1999, Gündüz, 2013). Bu tanımda bireyi yaşam boyu farklı alanlarda gelişimi ve kendini gerçekleştirmesinden bahsedilmektedir. Bu süreçte kişilerin gelişimsel alanlarının tüm yönleriyle yani bedensel, zihinsel, sosyal ve psikolojik bakımdan bir bütün olarak rehberlik hizmetleriyle desteklenmesi gereği vurgulanmaktadır (Kuzgun, 2003). Bu nedenle rehberlik hizmetini, eğitim alanından ayırmak mümkün olmadığı gibi bu alanda sürekliliğinin sağlanması da önem taşımaktadır. Gelişim süreklilik ve bütünlük göstermekte olduğundan psikolojik danışma ve rehberlik programlarının da gelişim özelliklerine uygunluk göstermesi gerekmektedir (Yeşilyaprak, 2005).

Türkiye'de psikolojik danışma ve rehberlik kavram ve uygulamalarının gündeme gelmesi İkinci Dünya Savaşı'ndan sonrası 1950'li yıllara rastlamaktadır (Kuzgun, 2003). Yarım asırdan beri, psikolojik danışma ve rehberlik alanında, önemli sayılabilecek bazı gelişmelerin olduğu görülmektedir. Bu gelişmelerin somut sonuçları şöyle sıralanabilmektedir (Doğan, 2000); Bunlar;

- 1- Her ilde rehberlik ve araştırma merkezlerinin kurulması,
- 2- İlköğretim ve ortaöğretim okullarında psikolojik danışma ve rehberlik servislerinin örgütlenmesi,
- 3- Okul öğretim programlarında rehberlik saatinin yer alması,
- 4- Üniversitelerde psikolojik danışma ve rehberlik lisans, yüksek lisans ve doktora programlarının oluşturulması,
- 5- Öğretmenlik sertifikası programında rehberlik dersinin yer alması,
- 6- Milli Eğitim Bakanlığı tarafından okul psikolojik danışmanlarına (rehber öğretmenlere) yönelik hizmet içi eğitim programlarının düzenlenmesi,
- 7- Üniversitelerde psikolojik danışma ve rehberlik merkezlerinin kurulması,
- 8- Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı'na bağlı İş ve İşçi Bulma Kurumlarının bünyesinde mesleki danışma merkezlerinin oluşturulması,
- 9- Yükseköğretimde Rehberliği Geliştirme ve Rehber Yetiştirme Vakfı'nın kurulması,
- 10- Türk Psikolojik Danışma ve Rehberlik Derneği'nin kurulması,
- 11- İki yılda bir ulusal psikolojik danışma ve rehberlik kongresinin düzenlenmesi,
- 12- Türk Psikolojik Danışma ve Rehberlik Derneği tarafından Türk Psikolojik Danışma ve Rehberlik Dergisi ve Türk Psikolojik Danışma ve Rehberlik Bülteni'nin yayımlanması,
- 13- Psikolojik danışma ve rehberlik alanında çalışanlar için "Etik Kurallar Kılavuzunun yayımlanması,
- 14- Bazı ders kitaplarının ve uyarlanan ya da geliştirilen bazı testlerin yayımlanmasıdır.

Yukarıdaki maddelerden anlaşılacağı üzere rehberlik eğitim alanında bir zorunluluk haline getirilmiştir. Okullarda rehberlik hizmetinin verilmesi, okul rehberlik öğretmenleri tarafından sağlanmaktadır. İlköğretim ve ortaöğretim kurumlarında görev yapan rehber öğretmenler bu görevi üstlenmiştir. İlköğretim düzeyinde bireysel psikolojik danışmanlıktan ziyade, sosyal beceri gelişimi ile uygun akademik alışkanlık ve becerilerin gelişimine işaret eden sınıf içi gelişimsel rehberliğe ağırlık vermek daha uygun görülmektedir. İlköğretim ikinci kademedeki sağlıklı tercihler, davranışlar ve geçiş dönemleri konularına işaret eden bireysel ve grupla psikolojik danışma, sınıf içi gelişimsel rehberliğe ağırlık vermek uygun bulunmaktadır (Dollahide& Saginak, 2003, Demirel, 2010). Okullarda genel anlamda rehberliğe bakıldığında roller ve sorumluluk açısından rehberlik danışmanı, okul rehberlik hizmetinin sağlanmasında okul yönetimi ile iş birliği yapmaktadır. Öğretmenin rolünün, özellikle eğitim rehberliği, alan seçimi ve kariyer tercihleri hakkında öğrencilere bilgi sağlanması açısından çok önemlidir (Hearne, Geary ve Martin, 2016). İlköğretimde verilen rehberlik hizmetlerinde temel alınan unsur, öğrencinin kendisini tanımaya olanak sağlamaktır. Bu nedenle ilköğretim okullarında rehber öğretmenin yanı sıra sınıf öğretmenlerinin de bu sürece etkin bir şekilde katılması oldukça önemli görülmektedir. Kendisini tanımaya çalışan bireyi en yakından gözlemleyecek, onun ilgi ve yetenekleri doğrultusunda yönelmesini sağlayacak kişi sınıf öğretmenidir. Öğretmenin birinci rehberlik görevi, öğrencilerle sıcak ve olumlu öğretmen-öğrenci ilişkisi kurulacağı olumlu bir sınıf iklimi oluşturmaktır. Öğretmenin ikinci görevi ise öğrencilerin sınıfta kendilerini güvenli bir ortamda hissetmelerini sağlamak ve öğrencilerin gelişimlerini desteklemektir. Ayrıca öğretmen, öğrencileri kişisel, sosyal ve zihinsel olarak geliştirecek sınıf içi grup etkinlikleri ile ilgili bilgi ve becerilerini de artırmalıdır. Öğrencilerin aileleriyle iş birliği içinde olarak öğrenci

gelişimi hakkında bilgi alışverişinde bulunmalı ve gerektiğinde öğrencileri okul rehberlik servisine yönlendirerek gerekli desteği almalarını sağlamalıdır (Deniz & Erözkan, 2015). Öğretimsel etkililiği artırmak için öğretmenin, günümüzdeki değişimin hızına yetişebilecek bireyler yetiştirmek için çok yönlü becerilere sahip olmasını gerektirmektedir (Bostancı, 2017). Dolayısıyla sınıf öğretmeni, öğrencinin ilgi ve yeteneklerini fark etmesine yardımcı olan, potansiyel kabiliyetlerini ortaya çıkaran rehber kişi niteliğindedir. Kendisini tanımaya çabalayan, benlik bütünlüğü oluşturmaya çalışan bireye yön gösteren kişilerden birisi de sınıf öğretmenidir. Bu nedenlerden dolayı ilköğretim okullarında görev yapan rehber öğretmenlerin sınıf öğretmenleriyle iş birliği içerisinde olması oldukça önem taşımaktadır. Sonuç olarak değişen toplumsal ihtiyaçlara uyum sağlama bireyi merkeze alan eğitim sisteminden bireysel ihtiyaçların tespit ederek farklı branşlardaki eğitimcilerin işbirliğiyle çalıştıkları eğitim kurumlarında müfredat programlarının etkili bir şekilde uygulanması ve hedeflenen amaçlara ulaşabilmesi rehberlik hizmetlerini sağlıklı gerçekleştirilmesi ile mümkün olacağı düşünülmektedir. Bu anlamda bu araştırmayla ilkokullardaki sınıf öğretmenlerinin eğitimde verimliliği artırmak için rehberlik hizmetlerine yönelik tutum düzeyleri belirlenmeye çalışılmıştır.

1.1. Araştırmanın Amacı

Bu araştırmanın amacı, ilköğretim okullarında sınıf öğretmeni olarak görev yapan öğretmenlerin rehberlik görevleriyle ilgili tutumlarını incelemektir. Bu doğrultuda aşağıdaki sorulara cevap aranmıştır:

- 1- Sınıf öğretmenlerinin rehberlik çalışmalarına yönelik olumlu tutum düzeyleri nedir? Rehberlik çalışmalarına yönelik tutum düzeyleri cinsiyetlerine göre farklılık göstermekte midir?
- 2- Sınıf öğretmenlerinin görev yaptıkları ilköğretim okullarında psikolojik danışman olup olmaması durumuna göre rehberlik çalışmalarına yönelik tutum düzeyleri nedir? Tutumları arasında farklılık bulunmakta mıdır?
- 3- Sınıf öğretmenlerinin rehberlik çalışmalarına yönelik tutum düzeyleri aldıkları hizmet içi eğitim sayısı açısından farklılık göstermekte midir?

2. YÖNTEM

Araştırmada, tarama modeli kullanılmıştır. Tarama modelleri, hali hazırda var olan bir durumu tespit etmek amacıyla çok sayıda kişiden oluşan bir evrenden, evrenle ilgili genel bir yargıya varmak için evrenin tümü ya da onu temsil eden bir grup, örnek ya da örneklem üzerinde yapılan betimsel nitelikte çalışmaları kapsamaktadır (Karasar, 2002). Araştırmanın evrenini Uşak ilinin Merkez ilçesinde ilköğretim okullarında görev yapan sınıf öğretmenleri, örneklemi ise 112 sınıf öğretmeni oluşturmaktadır. Araştırma da seçkisiz örnekleme yoluna gidilmiştir.

Verilerin elde edilmesinde Bülbül (2009) tarafından geliştirilen “öğretmenlerin rehberlik görevleriyle ilgili tutum ve davranışları” ölçeği kullanılmıştır. Ölçeğin analizinde puan ortalamasının yüksekliği öğretmenlerin rehberlik çalışmalarına yönelik olumlu tutumlarının da yüksek olması olarak değerlendirilmiştir. Araştırmaya katılan öğretmenlerin demografik özelliklerini (cinsiyet, görev süresi, hizmet içi eğitim düzeyi) belirlemek amacıyla “Kişisel Bilgiler Formu” kullanılmıştır. Bu formda ayrıca öğretmenlerin çalıştığı ilköğretim okullarında okul psikolojik danışmanı bulunup

bulunmadığı ve sınıf öğretmenlerinin rehberlikle ilgili kaç kez hizmet içi eğitim aldıkları sorularına da yer verilmiştir.

Yapılan güvenilirlik analizine göre ölçeğin bu araştırma için Cronbach Alfa katsayısı .801 olarak hesaplanmıştır. Elde edilen verilerin analizinden önce normallik analizinde skewness ve kurtosis değerlerine bakılmıştır. Örnekteki veriler için skewness katsayısı -0,508 ve kurtosis katsayısı 0,186'dır. Buna göre dağılım hafifçe sağa çarpı ve sivri olmasına karşın bu sapmalar (-1, +1) aralığında kaldığı için dağılımın normal olduğu anlaşılmıştır. Bu nedenle analizlerde ilişkisiz örneklem t testi analizi ve ANOVA yapılmıştır.

3. BULGULAR

Araştırmada öğretmenlerin rehberlik çalışmalarına yönelik tutumlarının cinsiyet değişkenine göre farklılık gösterip göstermediğine yönelik elde edilen bulgular aşağıdaki Tablo 1'de verilmiştir.

Tablo 1.

Sınıf Öğretmenlerinin Cinsiyet Değişkenine Göre Rehberlik Çalışmalarına Yönelik Tutumlarına İlişkin t Testi Analizi Sonuçları

Cinsiyet	N	\bar{X}	ss	sd	t	p
Kadın	55	3,44	,86	,12	.60	.55
Erkek	57	3,35	,75	,09		

Tablo 1'e göre sınıf öğretmenlerinin rehberlik görevleriyle ilgili olumlu tutumlarının yüksek düzeyde olduğu belirtilebilmektedir. Öğretmenlerin cinsiyetlerine göre tutumları arasında anlamlı bir farklılık olmadığı görülmektedir. Benzer şekilde sınıf öğretmenlerinin demografik özellikleri olarak yaşları, görev süreleri ve eğitim düzeyleri değişkenlerinin analizlerine göre de sınıf öğretmenlerinin rehberlik görevlerine yönelik tutumlarında anlamlı farklılık görülmemiştir. Anlamlı farklılık görülmediği için burada cinsiyet dışındaki değişkenlerle ilgili tabloya yer verilmemiştir. Aşağıda Tablo 2'de görev yaptıkları ilköğretim okullarında rehber öğretmen olan öğretmenlerin, rehberlik tutumlarına yönelik t testi analiz sonuçları yer almaktadır.

Tablo 2.

Görev Yaptıkları İlköğretim Okullarında Okul Psikolojik Danışmanı Olan Öğretmenlerin Rehberlik Tutumlarına Yönelik t Testi Analiz Sonuçları

Görev yapılan okulda	N	\bar{X}	ss	sd	t	p
Psikolojik Danışman						
Var	47	3,74	,44	,06	-4,62	.00
Yok	65	3,14	,91	,11		

Tablo 2'den anlaşılacağı üzere sınıf öğretmenlerinin çalıştıkları ilköğretim okullarında psikolojik danışman olup olmamasına göre rehberlik görevlerine yönelik tutumlarına ilişkin analiz sonuçlarına göre, öğretmen tutumları arasında anlamlı farklılık olduğu görülmektedir. Ortalamalara baktığımızda, çalıştığı ilköğretim okulunda okul psikolojik danışmanı olan sınıf öğretmenlerinin ($\bar{X}=3,7418$) rehberlik çalışmalarına yönelik daha olumlu tutuma sahip olduğu söylenebilmektedir. Tablo 3'te ise sınıf öğretmenlerinin rehberlik ile ilgili hizmet içi eğitim alıp almama durumlarına göre rehberlik çalışmalarına karşı tutumlarına yönelik elde edilen bulgular yer almaktadır.

Tablo 3.

Sınıf Öğretmenlerinin Rehberlik İle İlgili Aldıkları Hizmet İçi Sayısına Göre Rehberlik Çalışmalarına Karşı Tutumlarına Yönelik ANOVA Sonuçları

	KT	sd	KO	F	p	Fark
Gruplar arası	5,71	2	2,85	4,67	,011	1-2 1-3
Grup içi	66,53	109	,61			
Toplam	72,24	111				

Tablo 3'e göre sınıf öğretmenlerinin rehberlik ile ilgili hizmet içi eğitim alma sayılarına göre rehberlik çalışmalarına karşı tutumlarına yönelik analiz sonuçlarına bakıldığında, hizmet içi eğitim alma sayısının anlamlı farklılık oluşturduğu görülmüştür. Tablo 3'e göre rehberlik ile ilgili iki ve daha fazla hizmet içi eğitim alan öğretmenlerin, bir kez hizmet içi eğitim alan sınıf öğretmenlere göre, sınıf rehberlik hizmetlerine yönelik daha olumlu tutuma sahip oldukları söylenebilir.

4.TARTIŞMA ve SONUÇ

Bu araştırmanın amacı, ilköğretim okullarında görev yapan sınıf öğretmenlerinin rehberlik görevleri ile ilgili tutumlarının incelenmesidir. Öğrencinin eğitim-öğretim etkinliklerinin üst düzeyde yararlanmasını sağlamak ve öğrenim başarısının yükselmesini geliştirmek için öğrencinin güçlü bir kişilik geliştirmesine ve çevreye uyum sağlamasına yardımcı olmak gerekir. Öğrencinin duygusal, sosyal ve fiziksel yönden bir bütün olarak sağlıklı bir şekilde gelişmesine ve çevreyle uyum sağlamasına olanak sağlayacak eğitim ortamı oluşturmak, Öğrenciyi kapasitesi ölçüsünde geliştirmek, öğrencinin kendini gerçekleştirmesine yardımcı olmak için rehberlik hizmetinden yararlanarak daha iyi noktaya getirilebilir (Yavuzer, 2015). Bu hizmeti veren sadece psikolojik danışmanlık ve rehberlik mezunları değil tam tersi okulda görev yapan tüm öğretmenlerle işbirliği ve görev paylaşımıyla daha iyi düzeyde gerçekleştirilebilir. Dolayısıyla sınıf rehberliği ve sınıf rehber öğretmenlerin rolünü önemseyerek bu çalışmada ilköğretim okullarında sınıf öğretmeni olarak görev yapan sınıf rehber öğretmenlerinin rehberlik görevleriyle ilgili algıları araştırılmıştır.

Araştırmada elde edilen sonuca göre, sınıf öğretmenlerinin rehberlik görevleriyle ilgili tutumlarında cinsiyet değişkenine göre bir farklılaşmadığı ortaya çıkmıştır. Araştırılan konuyla ilgili yapılan çalışmalara bakıldığında; Güvenç (2001), okullarda rehberlik faaliyetlerinin yürütülmesinde karşılaşılan güçlükler konusunu araştırmıştır. Araştırmasında; cinsiyet değişkenine göre okullarda rehberlik hizmetlerinin yürütülmesinde karşılaşılan güçlüklerle ilişkin yönetici, sınıf rehber öğretmenler ve rehber öğretmenler arasında bir farklılık olmadığı sonucuna ulaşmıştır. Erözkan (1997) araştırmada ilköğretim okullarında görevli yöneticiler ile öğretmenlerin psikolojik danışma ve rehberlik hizmetlerine ilişkin değerlendirmelerinin bazı değişkenlere göre farklılaşıp farklılaşmadığını araştırmıştır. Araştırmada, yönetici ve öğretmenlerin psikolojik danışma ve rehberlik hizmetlerinden beklentileri cinsiyet değişkenine göre farklılaşmadığı saptanmıştır. Yılmaz (2008), ortaöğretim okullarında görev yapan öğretmenlerin sınıf rehberlik çalışmalarıyla ilgili uygulamalarını araştırdığı araştırmada öğretmenlerin rehberlik çalışmalarıyla ilgili uygulamaları "cinsiyet" değişkenine göre anlamlı bir şekilde farklılaşmadığını tespit etmiştir. Bahsedilen Yılmaz

(2008), Erözkan (1997) ve Güvenç'in (2001) yaptıkları araştırmalarda rehberlik hizmetlerine yönelik öğretmen görüşlerinin farklılaşmadığı sonucuna ulaşılmıştır. Dolayısıyla araştırmayla elde edilen sonuçların bu araştırma sonuçlarıyla benzer olduğu görülmüştür.

Sınıf öğretmenlerinin çalıştıkları ilköğretim okullarında okul psikolojik danışmanının mevcut olma durumunun rehberlik hizmetlerine göre öğretmenlik tutumlarında farklılaşma oluşturduğu görülmüştür. Ortalamalara bakıldığında, çalıştığı ilköğretim okulunda okul psikolojik danışmanı olan sınıf öğretmenlerinin rehberlik çalışmalarına yönelik daha olumlu tutuma sahip olduğunu göstermektedir. Bülbül (2009), yaptığı bir araştırmada; ilköğretimde görev yapan sınıf rehber öğretmenlerinin rehberlik çalışmalarına yönelik tutumları arasında "rehber öğretmen bulunma" değişkenine göre anlamlı bir farklılık olduğunu bulmuştur. Dolayısıyla Bülbül'ün (2009) sonuçlarıyla, bu araştırma sonuçları örtüşmektedir. Bu sonuçlara göre sınıf öğretmenlerin çalıştıkları kuldaki psikolojik danışmanla bire bir iletişim içinde oldukları için rehberlik çalışmalarına yönelik daha olumlu tutuma sahip olduklarını söyleyebilir.

Sınıf öğretmenlerinin rehberlik ile ilgili hizmet içi alma sayılarına göre analiz sonuçlarına bakıldığında; öğretmenlerin rehberlik hizmetlerine yönelik tutumları arasında anlamlı farklılık görülmüştür. Rehberlik ile ilgili aldıkları hizmet içi eğitim alma sayısı arttıkça sınıf öğretmenlerinin sınıf rehberlik hizmetlerine karşı daha olumlu tutuma sahip oldukları görülmüştür. Özdemir (1991), psikolojik danışma ve rehberlik hizmeti veren resmi ve genel liselerdeki öğrenci, öğretmen, danışman ve yöneticilerin psikolojik danışma ve rehberlik hizmetlerinden beklentileri ve bu beklentilerin bazı niteliklere göre farklılık gösterip göstermediğini incelemiştir. Araştırmada elde edilen sonuçlara göre hizmet öncesi ve hizmet içi eğitimlerinde rehberlik dersi alan öğretmenlerin, almayanlardan psikolojik danışma ve rehberlik hizmetlerinden beklentilerinin önemli düzeyde daha yüksek olduğu bulunmuştur. Yılmaz'ın (2008) yaptığı bir araştırmaya göre, ortaöğretim okullarında görev yapan öğretmenlerin sınıf rehberlik çalışmalarıyla ilgili uygulamalarının "hizmet içi eğitim alma" değişkenine göre anlamlı bir şekilde farklılaştığı ortaya çıkmıştır. Dolayısıyla araştırmada elde edilen sonuçların, Özdemir (1991) ve Yılmaz'ın (2008) elde ettikleri sonuçlarla aynı doğrultuda olduğu görülmektedir. Araştırma sonuçları, hizmet içi eğitime daha fazla katılan sınıf öğretmenlerin rehberlik hizmetlerine karşı daha olumlu tutuma sahip oldukları şeklinde yorumlanabilir.

Özetle bu araştırmada elde edilen sonuca göre, sınıf öğretmenlerinin rehberlik görevleriyle ilgili tutumlarında cinsiyet değişkenine göre bir farklılaşmadığı diğer demografik özellikleri olarak görev süresi ve hizmet içi eğitim düzeyleri değişkenlerinin arasında anlamlı farklılık görülmüştür. Çalıştığı ilköğretim okulunda, okul psikolojik danışmanı olan sınıf öğretmenlerinin rehberlik çalışmalarına yönelik daha olumlu tutuma sahip oldukları ve rehberlik ile ilgili iki ve daha fazla hizmet içi eğitim alan sınıf öğretmenlerinin bir kez hizmet içi eğitim alan sınıf öğretmenlerinden daha fazla olumlu tutuma sahip oldukları ortaya çıkmıştır.

Bu araştırmanın sonucu doğrultusunda konuyla ilgili sınıf öğretmenlerin tutumunu doğrudan veya dolaylı olarak etkileyebilmesi nedeniyle okul yöneticilerinin ve okul imkânlarını, ayrıca okul rehber ve psikolojik danışmanların görüş ve tutumlarının sınıf rehber öğretmenlerinin çalışmalarına yönelik kapsamı genişletilerek incelenmesi önerilebilir.

KAYNAKÇA

- Bülbül, Ö., (2009), *İlköğretim okullarında görev yapan öğretmenlerin rehberlik görevleriyle ilgili tutum ve davranışlarının incelenmesi*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kahramanmaraş. <http://tez2.yok.gov.tr/> adresinden alınmıştır.
- Bostancı, A.B.(2017). Sınıfta ilişki düzenini oluşturmada öğretmenin liderliği. Celal Gülşen (Ed.) *Kuram ve Uygulamada Sınıf Yönetimi*(s.245-272) Ankara: Anı yayıncılık.
- Cochran-Smith, M., & Fries, K. (2005). *Researching teacher education in changing times: Politics and paradigms. Studying teacher education: The report of the AERA panel on research and teacher education*, 69-109.
- Demirel, M, (2010), İlköğretim ve ortaöğretim kurumları sınıf rehberlik programının değerlendirilmesi, *Eğitim ve Bilim*, 35(156),
- Doğan, S., (2000), Türkiye'de Psikolojik Danışma ve Rehberliğin Durumu ve Geleceğe İlişkin Yönelimler, *Eğitim ve Bilim*, 25(118),
- Durmuş, E., (2015), *Eğitimde rehberlik hizmetleri (7. Baskı)*, M. Engin Deniz ve Atılğan Erözkan (Ed.) Psikolojik Danışma ve Rehberlik (s. 89-118). Ankara: Maya Akademi.
- Erözkan, A., (1997) *İlköğretim okullarında görevli yöneticiler ile öğretmenlerin psikolojik danışma ve rehberlik hizmetlerine ilişkin değerlendirmelerinin bazı değişkenlere göre incelenmesi*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi. İnönü Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Malatya.
- Gündüz, B., (2013), *Öğrenci kişilik hizmetleri ve rehberlik*. M. Engin Deniz ve Atılğan Erözkan (Ed.) Psikolojik Danışma ve Rehberlik (s. 1-26) Ankara: Maya Akademi.
- Güvenç, M., (2001). *Okullarda rehberlik faaliyetlerinin yürütülmesinde karşılaşılan güçlükler*, Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Niğde Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Niğde.
- Hearne, L., Geary, T., & Martin, N., (2017). Guidance counselling as a whole school responsibility in the irish post primary sector, *British Journal of Guidance & Counselling*, 45(2), 138–152.
- Karasar, N., (2002). *Bilimsel araştırma yöntemi, (11. Baskı)*. Ankara: Nobel Yayınevi
- Kepçeoğlu, M. (1999). *Psikolojik danışma ve rehberlik (11. Baskı)*. İstanbul: Alkım Yayınevi.
- Kuzgun, Y. (2003). *Mesleki rehberliği ve danışmalığına giriş (1. Baskı)*. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
- Özdemir, İ. E., 1991. *Bazı değişkenlerin liselerdeki öğrenci, öğretmen, danışman ve yöneticilerin psikolojik danışma ve rehberlik hizmetlerinden beklentilerine etkisi*, Yayımlanmamış Doktora Tezi, Hacettepe Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara

- Spilt, J. L., Koomen, H. M., & Thijs, J. T. (2011). Teacher wellbeing: The importance of teacher–student relationships. *Educational Psychology Review*, 23(4), 457-477.
- Tathioğlu, K., (1999), *Rehberlik ve psikolojik danışmalık servisinden beklentiler üzerine bir araştırma*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Selçuk Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Konya.
- Tsouloupas, C. N., Carson, R. L., Matthews, R., Grawitch, M. J., & Barber, L. K. (2010). Exploring the association between teachers' perceived student misbehavior and emotional exhaustion: The importance of teacher efficacy beliefs and emotional regulation. *Educational Psychology*, 30, 173–189.
- Yavuzer, Y., (2015), *Psikolojik danışma ve rehberlik*, Editörler; Deniz, M. E. ve Erözkan, A., (7. Baskı). Ankara: Maya Akademi Yayını.
- Yeşilyaprak, B. (2005). *Eğitimde rehberlik hizmetleri*. (11. Baskı), Ankara: Nobel Yayın Dağıtım
- Yılmaz, R. (2008). *Orta öğretim okullarında görev yapan öğretmenlerin sınıf rehberlik çalışmaları ile ilgili uygulamalarının araştırılması*. Yayımlanmamış Yüksek Tezi. Yeditepe Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Yumrutaş, A. (2006). *İlköğretim okullarında görev yapan öğretmenlerin rehberlik görevleriyle ilgili görüş ve uygulamalarının incelenmesi*. Yayımlanmamış Yüksek Tezi. Yeditepe Üniversitesi, İstanbul.

EXTENDED ABSTRACT

1. Introduction

As social institutions renew their identity against new developments, the individuals who are the basic building blocks of these institutions have also changed. With industrialization, occupations have diversified and specialized, human relationships have become more complex. As a result of this situation; human power that could be able to do the job the best in production technically and adapt the easiest way in the social sense has begun to be needed. These developments have brought along the necessity of re-evaluation of formal education institutions and curriculum programs (Gürbüz, 2013).

In this definition, the individual speaks about the development and realization of life in different areas. In this process, it is emphasized that people should be supported by all aspects of their developmental areas, that is, from physical, mental, social and psychological care as a whole with guidance services (Kuzgun, 2003). For this reason, it is not possible to separate guidance from the field of education, and it is also important to ensure continuity in this area.

Since development is continuity and integrity, psychological counseling and guidance programs must also conform to developmental characteristics (Yeşilyaprak, 2005). Guidance in the field of education is provided by school guidance teachers. Guidance teachers working in primary and secondary schools undertake this task. Rather than individual psychological counseling at the primary school level, it is more appropriate to place emphasis on in-class developmental guidance that points to the development of social skills and appropriate academic habits and skills. It is appropriate to place emphasis on individual and group psychological counseling, classroom developmental guidance which points to the topics of healthy preferences, behaviors and transition periods in the second stage of primary education (Dollarhide ve Saginak, 2003, Demirel, 2010).

When we look at school guidance in general terms, the guidance counselor is in charge of roles and responsibilities, and the school guidance team is in charge of providing school guidance services. It is emphasized that the role of the teacher is very important in terms of providing information to the students about educational guidance, area selection and career preferences (Hearne, Geary and Martin, 2016).

2. Method

The purpose of this research is to examine the attitudes of class teachers in elementary schools regarding to their guidance duties. For this purpose, it has been examined whether there is any difference in behavior and attitudes of classroom guidance teachers working in primary schools in situations where they perform guiding tasks according to socio-demographic characteristics.

The purpose of this research is to examine the attitudes of classroom guidance teachers working as classroom teachers in elementary schools with respect to guidance duties. In this direction, the answers to the following questions were searched:

- 1- What are the positive attitudes of classroom teachers towards their guidance work? Do attitudes towards guidance work differ according to gender?

- 2- What are the attitudes towards guidance work of primary teachers according to being a psychological counselor in primary schools or not? Are there differences between attitudes?
- 3- Do primary teachers' attitudes towards guidance work differ in terms of the number of in-service training they receive?

In the study, a screening model was used. The universe of the research is composed of teachers working in primary schools in the central province of Uşak and the sample is 112 class teachers working in these schools. Descriptive statistics, independent t tests and one way ANOVA were used in the analysis of the data.

3. Findings, Discussion and Results

According to the results obtained in the research, it is found that there is no difference in the attitudes of the class teachers regarding the guidance duties according to the gender variable. When we look at the average, it seems that class teachers, who are guide teachers in the elementary school in which they work, have a more positive attitude towards their guidance work. There was a significant difference in the results of the analysis according to the number of times in-service training of classroom teachers regarding guidance. As the in-service training they received about guidance increased, class teachers were found to have more positive attitudes.

According to the results obtained in the research, it is found that there is no difference in the attitudes of the class teachers regarding the guidance duties according to the gender variable. When we look at the studies conducted about the topic we are investigating; Güvenç (2001) investigated the difficulties encountered in the conduct of guidance activities in schools. According to this research; there was no difference between administrators, classroom guidance teachers, and guidance teachers regarding the difficulties encountered in conducting guidance services in schools by gender variable. Erözkan (1997) investigated whether the evaluations of psychological counseling and guidance services of managers and teachers in elementary schools differed according to some variables. According to this research; it has been determined that the expectations of managers and teachers from psychological counseling and guidance services do not differ according to gender variables. Yılmaz (2008) investigated the practices of teachers working in secondary schools with their classroom guidance work. Research; the practices of teachers regarding their guidance workings differ significantly from the "gender" variable. Yılmaz's results show that the results differ according to gender, but Erözkan and Güvenç did not differentiate in the results of their research. Therefore, the findings obtained in our study are similar to those of Erözkan and Güvenç.

There was a significant difference in the results of the analysis according to the number of times in-service training of classroom teachers regarding guidance. As the in-service training they received about guidance increased, they were found to have a more positive attitude than the class teachers. Özdemir (1991) examined the expectations of psychological counseling and guidance services of students, teachers, counselors and administrators in public and general high schools, and whether these expectations differ according to some qualifications. Findings obtained in the research: It has been found that the teachers who took the guidance course in the pre-service and in-service training had a significantly higher expectation from the psychological counseling and guidance services.

According to a research conducted by Yilmaz (2008), it was found that the classroom guidance practices of the teachers working in secondary schools have a significant difference compared to the variable "in-service training". Therefore, it can be seen that the findings obtained in our research are in parallel with the results obtained by Özdemir and Yilmaz. The results can be interpreted as in-service training in favor of participating class guidance counselors.